

ficerede, medens han i sine snævre Raar og strænge Livsarbejde ikke kan følge med, men hænger fast i, hvad han saa hurt har maattet lære udenad. Var der Midler til at sætte igjennem, hvad Docent Fjord har foreslaaet i sin fortræffelige Betænkning, at der gaves Kurfus i Pædagogik for Skolelærere, der allerede vare modnede i Erfaringens Skole og havde opnaaet nogen Selvstændighed i Tænkning og Dømmme, da vilde Faget først komme til sin Ret, og kunde forventes at bringe nogen væsentlig Frugt. Naar det er foreslaaet at henlægge Fysiologi og Sundhedslære til Pædagogikken, kan jeg kun anse det for en Misvisning. Hvad der kan meddeles af Fysiologien vil upaatvivlelig rettest henvises til Naturhistorien, hvor det, som det bør, vil blive behandlet som et rent Kundstabsfag uafhængig af forudfattede Theorier. Sundhedslære egner sig ikke for saa unge Mennesker endmindre til at foredrages for Børn. Hvad der syndes imod Sundheden, hidrører kun i ringe Grad fra Uvidenhed, men i desto større fra Menneskers Laster og Daarskaber paa den ene Side og deres trange Raar paa den anden. Sundhedslærens Udbredelse sker langt naturligere og bedre ved Dagpressen, hvis Bevægelighed svarer til selve Hygieinens Omstiftelighed, end ved at gjøres til Børnelærdom. Endnu skal jeg med Hensyn til Pædagogikken tilføie, at der bør vaages omhyggeligt over, at der ved den ikke bringes Tvivl og Usikkerhed ind i det, som bør være Skolens Grundvold, Religionslæren. Hvor der kan lægges Vind paa en egentlig videnskabelig Uddannelse, kan det ogsaa være rigtigt at føre ind i Tvivlens Kampe, da der ogsaa kan udrustes med Vaaben til den. Men ved en Uddannelse, der skal fuldendes omkring 18-Aars Alderen, og hvor det Meddelte ikke dybere kan begrundes, men væsentlig maa tages og tilegnes paa Bogens og Lærernes Autoritet, bør det ikke tilstedes, at Lærlingerne forvirres ved modsigende Lærdomme.

Hvad Religionslæren angaar, vil jeg i alt Væsentligt kunne henholde mig til Pastor Møllers Betænkning. Med ham maa jeg anbefale, at Matthæusevangeliet gjøres obligatorisk. Dertil maa jeg ønske, at det samme maa finde Sted med Hensyn til Romerbrevet.

Naar Ministeriet ogsaa har ønsket mine Øttringer om en Udtalelse fra Professorerne Hartmann og Gade om Ænsteligheden af en Forandring i Henseende til Seminaristernes Undervisning i Orgelspil, da maa jeg beklage, at jeg ikke er saaledes inde i den musikalske Kunst, at jeg tør afgive nogen Mening om, hvorvidt Orgelspil med Held og uden for meget at besvære de sikkert ikke Faa, der i saa Henseende ere ringe begavede, kan gjøres til et obligatorisk Fag. En Organist-skole, som af Organistforeningen foreslaaet, kunde vistnok gjøre megen Nytte.

Jeg kan ikke slutte uden at tillade mig at henlede Ministeriets ganste særlige Opmærksomhed paa Docent Fjords ypperlige Betænkning. Med ham er jeg fuldt enig om, at det Vigtigste, der bør gjøres, er at støtte og fremme Statsseminarierne. Hos dem vil man sikrest kunne gjøre Regning paa en alvorlig og solid Undervisning uden Bihensigter. I dem vil man bedst finde en Norm til at bedømme efter, hvad der kan opnaas, og hvad der kan ventes i den Tid, som kan anvendes.

De skriftlige Bilage følge tilbage.

Kjøbenhavn, den 17de Mai 1887.

B. S. Fog.

Til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.